

Lahendused regionaalse tasakaalustuse suurendamiseks – mis toob noored maale?

Riik on suunanud eurotoetusi maapiirkondadesse, et parandada elukeskkonda, elavdada ettevõtlust ja kohalikke teenuseid. Head kavatsused, aga mis on tegelikkus?

Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020 peamine eesmärk on vähendada ebavõrdust kahe suurema linnapiirkonna ja ülejäänud Eesti vahel. Ometi ütleb strateegia elluviimise 2017. aasta seirearuanne, et kolme näitaja osas on esimese kolme aastaga toimunud sootuks vastupidised arengud: **lõhe on suurenenud SKP, ettevõtlusaktiivsuse ja palgatööst teenitavate sissetulekute osas**. Raha on “tublisti” ära kasutatud, aga maapiirkonna suhteline vaesus aina kasvab. Ainult **tööpuuduse** näitajad on kõikjal paranenud, kuid maaettevõtjad teavad, kui raske on uusi töötajaid leida — oleme varsti olukorras, kus maal pole isegi töötuid enam.

Ometi teame, et toetused ei ole igavesed ja neid tuleks kasutada nii targalt kui võimalik, peamiselt selleks, et vabaneda toetamise kohustusest tulevikus. Toetust riigilt ei oota inimene, kes saab endaga ise hakkama, kes oskab võtta vastutust. Kust võtta vastutustundlikke inimesi maale?

Eesti riik on käitunud range pereisa kombel: rahakott on minu taskus, kõik kulutused kontrolli all, eelarve tasakaalus. Kõik on justkui hästi, ainult et “lapsed” kolivad nii ruttu kui võimalik välismaale oma elu ise korraldama. Tõestavad seal, et nad oskavad ja suudavad, ainult et kodus nendesse ei usutud. Ja siis polnud ka tahtmist pingutada.

Ma usun, et praegusest kriisist on võimalik välja tulla, kui inimesi usaldada. Riiki tuleb valitseda koos rahvaga. LEADER programm on maapiirkondades inimesi kokku toonud juba 12 aastat ning tõestanud, et koostöö viib tulemusteni, mis on käegakatsutavad ja kõigile nähtavad. Kogukonna meetod, nagu me seda kutsume, võimaldab kõigil osaleda. Meil on kogemus sellest, mida kogukonnad suudavad koos ära teha, alt-üles meetodil. Koostöös Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Kodukandiga oleme teinud ettepanekud ka riigi esindajatele eurotoetuste mõistlikumaks kasutamiseks, mis tähendab senisest suurema vastutuse andmist kogukondadele. Rohujuuresandi tugevdamine ei ole oht, vaid võimalus. Piirkondlike erinevuste vähendamiseks tuleb võtta arvesse piirkondlikke vajadusi ja teha võimalikult palju otsuseid nii lähedal kui saab. Kogukonna meetod võimaldab seda juba täna.

Küsimus poliitikutele: millal ja kuidas hakkab Eesti rakendama Kogukonna juhtud kohaliku arengu meetodit ehk kogukonna meetodit tervikkontseptsioonina?